

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Бахматовецького будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб
з інвалідністю

03.09.2025

місто Хмельницький, 2025 рік

I. ВСТУП

На виконання функцій національного превентивного механізму (далі - НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 03.09.2025 групою національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі - група НПМ) здійснено відвідування Бахматовецького будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю (далі – заклад, будинок-інтернат).

Відвідування здійснили наступні члени групи НПМ:

Шейгец Оксана Миронівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Скарженюк Тетяна Миколаївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини,

Осердчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації;

Загальна інформація.

Відвідування закладу здійснюється вперше.

Заклад знаходиться за адресою: вул. Центральна, буд. 96 а, с. Бахматівці, Хмельницький р-н, Хмельницька обл., 31304.

Керівник будинку-інтернату – **Ланець Валентина Миколаївна**.

Відповідно до Статуту будинку-інтернату, затвердженого розпорядженням голови Хмельницької обласної ради від 23 квітня № 734/2024-0 (далі - Статут інтернату), заклад є стаціонарним інтернатним закладом соціального захисту, що утворюється для цілодобового проживання (перебування) та догляду за громадянами похилого віку та особами, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового, медичного обслуговування, соціальних послуг і комплексу реабілітаційних заходів (далі – підопічні).

Заклад внесений до Реєстру надавачів соціальних послуг (реєстраційний № 4000000000230037891589 від 20.06.2023, а саме: догляд стаціонарний, який передбачає послуги із створення умов для проживання; забезпечення харчуванням, твердим, м'яким інвентарем; допомога у самообслуговуванні (дотримання особистої гігієни, рухового режиму, прийом ліків, годування); спостереження за станом здоров'я, організація надання реабілітаційних та медичних послуг; допомога у забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичкам користування ними; навчання навичкам самообслуговування; організація розпорядку дня, у тому числі денної зайнятості, дозвілля.

Штатна чисельність працівників будинку-інтернату складає 32,75 штатних одиниць, з них: лікарів і медичного персоналу – 3,25 шт. од. (лікар загальної практики сімейної медицини – 0,5 шт. од., сестра медична – 2,75 шт. од.); молодшого медичного персоналу – 10,5 шт. од.; інший персонал – 19,5 шт. од.

З аналізу посадових інструкцій (функціональних обов'язків) медичного персоналу встановлено, що до посадових інструкцій лікаря та медичного персоналу включено пункт про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, як це передбачено статтею 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

У 2025 році заклад профінансовано на суму 7821,6 тис. грн по загальному фонду, 1634,6 тис. грн по спеціальному фонду. Отримано благодійної натуральної допомоги на суму 248,1 тис. грн, а кошти з інших джерел власних надходжень становлять 256,7 тис. грн.

Кошти, що надходять від Пенсійного фонду України в розмірі 75% від пенсій підопічних, які перебувають на державному утриманні, використовуються для придбання лікарських засобів, продуктів харчування, індивідуальних засобів гігієни, м'якого і твердого інвентарю, а також для проведення поточних ремонтів з метою забезпечення комфортного проживання та відпочинку підопічних у закладі.

Витрати на харчування на одну особу, станом на день відвідування, становлять 163,98 грн, витрати на медикаменти — 20,54 грн.

Підопічні проживають у двоповерховій житловій будівлі. У цокольному приміщенні будівлі розміщено адміністрацію закладу, медичний кабінет, їдальню та найпростіше укриття. Приміщення закладу й житлові кімнати мають охайний вигляд, без сторонніх запахів. Коридори в будинку-інтернаті облаштовані функціональними поручнями (фото 1 - 4).

Будинок-інтернат розрахований на проживання 50 осіб. На день відвідування у закладі перебувало 47 дієздатних підопічних, з яких 27 жінок та 20 чоловіків; 6 тимчасово переміщених осіб з районів активних бойових дій, які отримали статус внутрішньо переміщених осіб (3 підопічних — з Донецької, 2 — з Харківської та 1 — з Херсонської областей). На повному державному утриманні проживають 42 підопічних, 3 — на платній основі, 2 — на диференційованій оплаті.

У закладі проживають 23 підопічних, яким встановлено групи інвалідності, зокрема: 9 осіб з інвалідністю з дитинства; 8 осіб з I групою інвалідності; 4 — з II групою інвалідності; 2 — з III групою інвалідності.

Для підопічних з інвалідністю розроблені індивідуальні плани реабілітації, перегляд та оновлення яких перебувають на контролі сімейного лікаря. Варто відмітити, що підопічні, які мають інвалідність забезпечені технічними засобами реабілітації та спеціальними засобами для догляду, зокрема: функціональними ліжками, медичним обладнанням для відновлення і поліпшення рухової активності, засобами для полегшення пересування людей похилого віку та засобами малої механізації (фото 5, 6). У разі потреби здійснюються заходи щодо протезування підопічних.

Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31.10.2023 № 1887 заклад включено до Переліку здобувачів ліцензій, за заявами яких прийнято рішення про отримання ліцензій на провадження господарської діяльності з медичної практики. Рішенням ліцензійної комісії від 23.10.2023 № 1498/0/63-23

заклад отримав ліцензію на провадження медичної практики за спеціальністю «загальна практика — сімейна медицина» та за спеціальністю молодших спеціалістів з медичною освітою «сестринська справа».

На виконання вимог абзацу 4 пункту 1 розділу VIII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, закладом забезпечується належне спостереження за станом здоров'я та організація надання медичної допомоги особам, у тому числі відповідно до призначень лікарів.

У разі необхідності стаціонарне лікування хворих підопічних здійснюється на базі комунального некомерційного підприємства «Хмельницька центральна районна лікарня» (далі — КНП). Крім того, на підставі укладеного між будинком-інтернатом та КНП Договору про надання послуг медичного забезпечення від 09.01.2025 керівником закладу 03.02.2025 організовано проведення флюорографічного обстеження підопічних, а 27.05.2025 — комплексного обстеження за місцем їх проживання, що підтверджується відповідними записами у медичних картках.

Відповідно до вимог Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» всіма підопічними будинку-інтернату укладено (підписано) договори (декларації) з лікарем, який надає первинну медичну допомогу — штатним медичним працівником закладу. Усі декларації підписані підопічними особисто.

Медична документація у закладі ведеться відповідно до вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування» (далі — Наказ № 110). Також в особових справах підопічних міститься інформована добровільна згода пацієнта на проведення діагностики, лікування, операцій та знеболення (форма первинної облікової документації № 003-6/0, затверджена Наказом № 110).

На виконання вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.2020 № 1777 «Про затвердження Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами» у закладі облаштовані окремі приміщення для ізоляції осіб з інфекційними захворюваннями, з метою попередження поширення інфекцій серед усіх підопічних (фото 7).

Під час опитування підопічних, огляду приміщень та аналізу внутрішньої документації, зокрема з питань фіксації травматизму, надання медичних послуг, виконання призначень лікарів, ведення медичним персоналом документації, у тому числі медичних карток підопічних, фактів неналежної медичної допомоги не виявлено.

Підопічним створено належні умови проживання. Вони мешкають у двомісних та чотиримісних кімнатах, з урахуванням стану їх здоров'я (фото 8, 9).

У житлових кімнатах створено домашній затишок, є телевізори, радіоприймачі, забезпечено можливість користуватися мобільними телефонами, наявний доступ до мережі Інтернет. Підопічні забезпечені індивідуальними

тумбочками для зберігання особистих речей. У кожній кімнаті є шафа для одягу, у якій на промаркованих полицях зберігаються особисті речі підопічних. Для цілодобового контакту з персоналом житлові кімнати обладнані кнопками виклику.

У житлових приміщеннях закладу немає неприємного запаху, оскільки персонал дотримується всіх санітарно-гігієнічних вимог, зокрема проводить регулярне провітрювання кімнат. Заміна постільної білизни здійснюється кожні 10 днів та за потреби.

Для забезпечення приватності, під час санітарно-гігієнічних процедур, у кімнатах наявні ширми (фото 10).

Підопічні закладу охайні, доглянуті та позитивно відгукуються про персонал.

Забезпечення підопічних одягом і взуттям, постільними речами та білизною, твердим інвентарем і столовим посудом відповідає Мінімальним нормам забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю в інтернатних установах і територіальних центрах соціального обслуговування, визначених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857.

Підопічні мають безперешкодний доступ до питної води. Відповідно до Протоколу дослідження питної води від 13.05.2025 № 155, затвердженого випробувальним центром державної установи «Хмельницький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України», проба водогінної води у закладі відповідає вимогам Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 12.05.2010 № 400, та є придатною для споживання людиною (фото 11).

З дотриманням вимог щодо забезпечення натуральних добових норм харчування відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 324 «Про затвердження натуральних добових норм харчування в інтернатних установах, навчальних та санаторних закладах сфери управління Міністерства соціальної політики» підопічним організовано чотириразове збалансоване харчування.

Технологічне обладнання харчоблоку перебуває в робочому стані. Створені умови для дотримання технології приготування страв та зберігання продуктів. Будинок-інтернат забезпечено столовим і кухонним посудом, інвентарем, миючими та дезінфікуючими засобами у достатній кількості.

У харчоблоці ведеться належна документація: затверджене семиденне меню, щоденне меню, бракеражні журнали, журнали здоров'я працівників харчоблоку. Здійснюється контроль за проходженням персоналом медичного огляду. Відбираються, маркуються та зберігаються добові проби приготовлених страв (фото 12).

На продуктовому складі наявний достатній запас продуктів харчування. Прострочених продуктів не виявлено (фото 13).

Варто відзначити, що у закладі створені належні умови для відпочинку та дозвілля підопічних. Облаштовано велику кімнату для денного відпочинку, у якій

підопічні переглядають телепередачі, читають книги, займаються художньою творчістю, грають у шахи, беруть участь у тематичних зустрічах з нагоди державних та релігійних свят (фото 14).

Підопічні також беруть активну участь у спортивних змаганнях, які організовуються серед закладів соціальної сфери.

У кімнаті відпочинку на інформаційному стенді розміщена інформація про права і обов'язки підопічних, контактні дані посадових осіб, а також інформація про способи звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у разі порушення як прав підопічних так і трудового колективу закладу.

Про життя підопічних, їх дозвілля та відпочинок можна дізнатися у соціальній мережі Facebook на сторінці закладу.

Відповідно до пунктів 38, 39 Типового положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 № 772, заклад за заявою підопічного приймає на зберігання гроші, коштовності та цінні папери (далі — цінні речі), про що складається акт-опис. Цінні речі зберігаються у сейфах, їх облік веде матеріально відповідальна особа. Видача цінних речей здійснюється підопічному на першу вимогу за його письмовою заявою.

Заклад сприяє підопічним у отриманні пенсії (щомісячного довічного грошового утримання), державної соціальної допомоги, що виплачується відповідно до законодавства. Якщо пенсії чи державна допомога доставляються працівниками національного оператора поштового зв'язку, будинок-інтернат створює належні умови для їх виплати в окремому приміщенні у присутності відповідальних осіб. Відповідно до наказу від 01.01.2025 № 4 «Про відповідальність за культурно-масову роботу та присутність при видачі пенсійних коштів підопічним» представником від закладу, який присутній при видачі коштів, визначено сестру-господиню.

Порушень прав підопічних на отримання та розпорядження власними доходами (грошовими коштами) не встановлено.

На виконання вимог статті 11 Конвенції про права осіб з інвалідністю у закладі вжито всіх заходів для забезпечення захисту й безпеки підопічних у ситуаціях збройних конфліктів та гуманітарних надзвичайних ситуацій. Зокрема, у цокольному приміщенні облаштовано укриття, яке відповідно до Акта обстеження об'єкта фонду захисних споруд цивільного захисту від 30.04.2025 № 801 визнано придатним для використання населенням як найпростіше укриття та включено до фонду захисних споруд. Крім того, з метою забезпечення безпеки підопічних у зв'язку із запровадженням воєнного стану в Україні керівником закладу проведено інформаційно-роз'яснювальну роботу щодо дій під час сигналу «повітряна тривога».

Під час конфіденційного спілкування підопічні підтвердили свою обізнаність із правилами поведінки у випадку сигналу «повітряна тривога».

Житлова будівля обладнана системою пожежної сигналізації з виведенням на пульт спостереження, вікна не заґратовані. У коридорах розміщені схеми евакуації, встановлені світлові знаки «Вихід». Своєчасно здійснюється технічне обслуговування вогнегасників.

Під час відвідування закладу опитано 9 працівників і 39 підопічних без присутності третіх осіб.

Скарг на неналежне поводження з боку персоналу, якість харчування, медичне забезпечення та умови проживання від підопічних не надходило.

II. ФАКТИ ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Під час відвідування групою НПМ порушень прав людини або неналежного поводження з боку персоналу не виявлено. Умови перебування осіб, які утримуються, відповідають вимогам національного законодавства та міжнародних стандартів.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Хмельницькій обласній військовій адміністрації:

З огляду на високий рівень надання соціальних послуг та належний стан дотримання прав і свобод підопічних в будинку-інтернаті, забезпечити обмін досвідом з керівниками будинків-інтернатів для громадян похилого віку та інших типів інтернатних установ соціальної сфери задля розповсюдження його позитивної практики роботи серед інших інтернатних установ.

Додаток: фотоматеріали на 3 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ,
головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини**

Оксана ШЕЙГЕЦ

фото 1

фото 2

фото 3

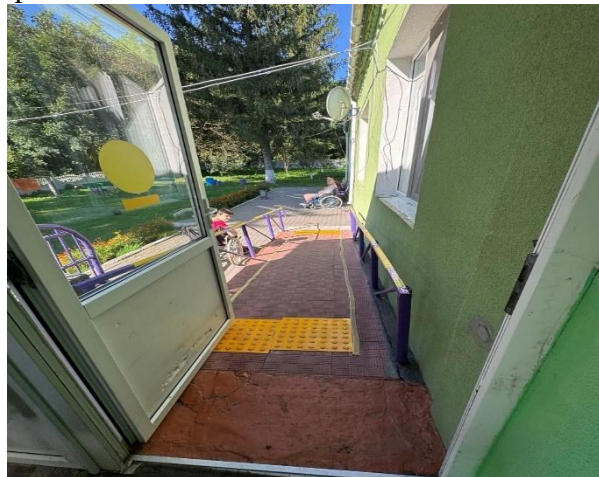

фото 4

фото 5

фото 6

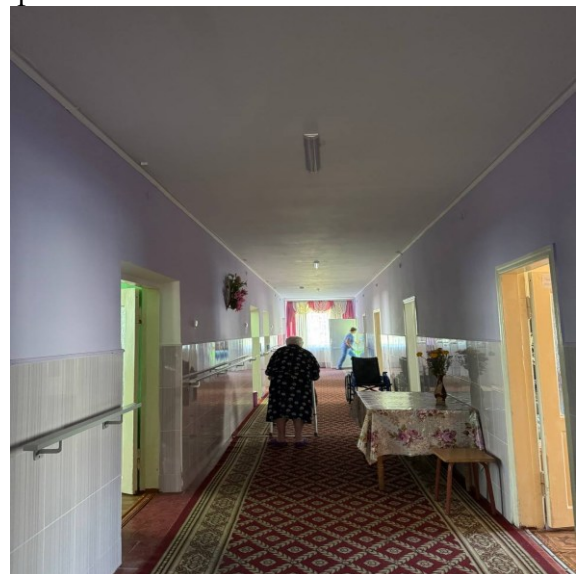

фото 7

фото 8

фото 9

фото 10

фото 11

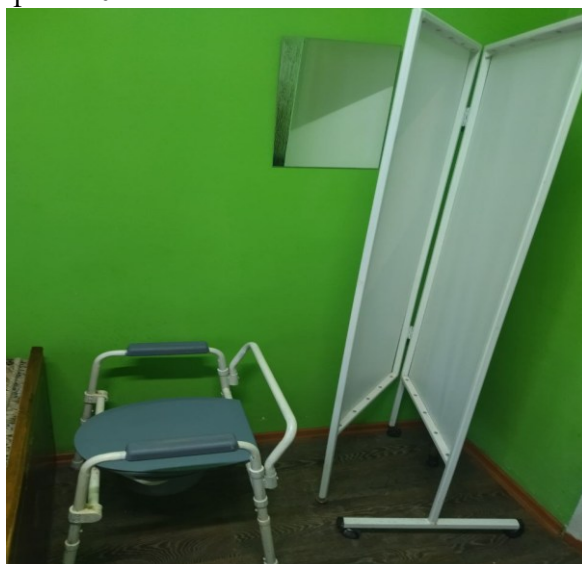

фото 12

фото 13

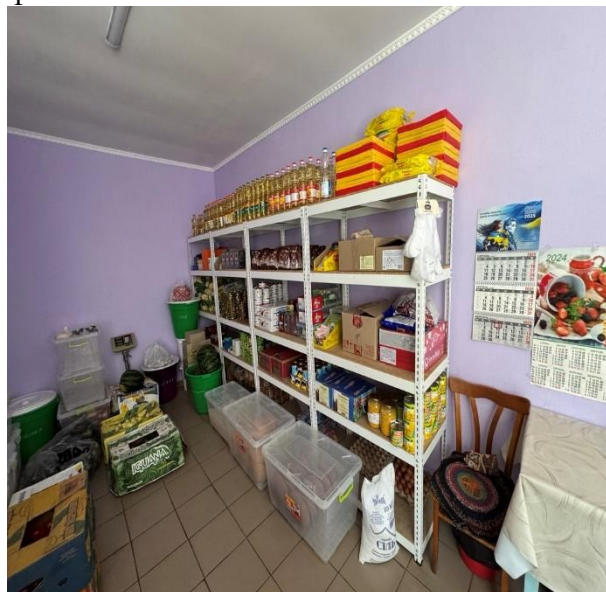

фото 14

